

La Unió Filharmònica d'Amposta compleix aquest 2017 cent anys d'història. L'entitat ha anat sempre lligada a la música i la formació de generacions de músics, primer sota la batuta del mestre Josep M. Arasa i actualment de Carlos Royo. Paral·lelament la Filha ha tingut un paper clau en la vertebració social i cultural de la ciutat d'Amposta.

La Filha, cent anys de música i

A l'esquerra, actuació de la banda de la Filha al Palau de la Música. A l'esquerra, a dalt, imatge de la banda d'un concert de Santa Cecília l'any 1963 i, a sota, imatge de la recent reconstruïda Unió Filharmònica l'any 1945. FOTOS: LA FILHA

Amposta L. Bertomeu

Aquest dissabte tot just farà 100 anys. El 29 d'abril de 1917 va tocar per primera vegada la banda de la Unió Filharmònica d'Amposta. Va ser amb motiu del bateig de la Irene, la filla de Jaume Nicolàs "del pastisset", el fundador de la de Filha. Nicolàs havia impulsat un any abans -el 1916-, la Lira Ampostina, "però van sorgir discrepàncies i Nicolàs se'n va anar acompanyat d'un quants músics i va fundar la Filha", explica Núria Gómez, actual presidenta de l'entitat. Aquell 29 d'abril, una quinzena de músics, amb Leopoldo Segarra com a director, van amenitzar el bateig i van donar inici a la història de la Filha, que va quedar constituïda legalment un any després, amb la inscripció de la Societat Musical la Unió Filharmònica d'Amposta al registre del govern civil de Tarragona el 23 de juliol de

1918.

A Leopoldo Segarra el va seguir com a director Juan Cid Mayos. De la seua mà, la banda de música i les activitats socials de l'entitat van agafar molta empena i l'any 1923 guanyaven el primer premi del Concurs de Bandes de Tarragona amb la interpretació de *Triarnerias*, d'Amadeu Vives, i *En la Alhambra*, de Tomàs Breton. A la dècada dels anys 20 del segle passat, la Filha estava sempre present als actes més destacats de la vida ampentina i del territori, així va actuar a la inauguració del nou edifici de les Carmelites, al carrer Tarragona; la Festa de l'Arbre, que se celebrava a l'enclusa, o les inauguracions del carrilet la Cava-Tortosa, l'any 1927, o del rellotge municipal de Tivenys, l'any 1929.

LA REPÚBLICA I LA GUERRA CIVIL La Unió Filharmònica ha tingut

una història sempre lligada al republicanisme i al catalanisme. Ja el 14 d'abril de 1931, la Filha "va sortir a tocar al carrer per celebrar la proclamació de la República" i, anys després, juntament amb la Lira, van precedir una manifestació que celebrava el tercer aniversari de la proclamació de la República. Una manifestació que curiosament va ser contrarestatada pel llavors alcalde Palau, que va contractar la banda del regiment 18 per fer una contramanifestació. Al desembre del 1937, en plena guerra civil, el mestre Cid va dirigir un concert conjunt de la Filha i la Lira a benefici de les víctimes del feixisme. Després d'això van arribar les represàlies, Joan Cid va haver de marxar exiliat a Mèxic i la Filha va quedar, de mica en mica, desposseïda del tot el seu patrimoni material i humà: "part dels arxius de l'entitat van ser cremats i la bandera de la Filha va acabar fent

ombra a unes trinxeres a prop de la Carrova", explica Gómez. "Després de la guerra van haver-hi molts problemes per reprendre l'activitat", la banda no tenia uniformes, molts músics s'havien quedat sense instruments i va costar poder convocar de nou la junta directiva i legalitzar altra vegada l'entitat. Finalment, després de l'intent que va haver per unir les dos bandes d'Amposta en una de sola, la Filha va reaparèixer el 1943 al concert de Santa Cecília. Després d'aconseguir nous uniformes -avançats per l'Ajuntament l'any 1945- i nova bandera, l'any 1947 amb motiu de la benedicció de la nova insígnia, la Filha s'atreveix a tocar i cantar una cançó en català. "En aquell moment era tot un atreviment, però es va fer", destaca Gómez.

EMPENYA MUSICAL, SOCIAL I CULTURAL Malgrat les dificultats de

la postguerra, la Filha aconsegueix a partir de la dècada dels anys 50 un important dinamisme musical, cultural i social. Sota la direcció del mestre Josep Maria Arasa Gargallo -arribat l'any 1944-, la formació musical adquireix molta rellevància. "El mestre Arasa va realitzar una tasca molt destacada dins de l'entitat on va formar centenars d'alumnes, d'educandos, com en deia ell". En aquella època "la música va servir per obrir moltes portes. Molts homes treballaven de pagès, però es guanyaven la vida com a músics". Molts pobles encara no tenien banda pròpia i la Filha anava a tocar a moltes poblacions per festes majors, processons i inauguracions. De fet, durant tota la seua història la Filha ha estat en 186 pobles i ciutats diferents -en algunes més d'un cop.

Paral·lelament, la part social de l'entitat va prendre molt de protagonisme. "A la seu de la Filha hi havia